

رئیس دفتر

شماره: ۵۴۱۵۴/م
تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۱۸
ساعت: ۰۷:۳۷
طبقه بندی: خیلی محرمانه
فوریت: آنی

جناب آقای دکتر امیر عبداللهیان
وزیر محترم امور خارجه

سلام علیکم

احتراماً، به پیوست تصویر گزارش شماره ۵۲۸۷۰/م مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۲ معاونت امور سیاسی این دفتر درخصوص «شکل گیری مکانیسم همکاری سه جانبه روسیه - ترکیه - سوریه» ارسال می شود.

مقتضی است مراتب از ناحیه آن وزارتخانه سریعاً پیگیری شود.

غلامحسین اسماعیلی

رونوشت:

- جناب آقای دکتر جمشیدی معاون محترم امور سیاسی برای استحضار

بسمه تعالی

پی نوشت:

با احترام به استحضار عالی می رساند

موضوع: شکل گیری مکانیسم همکاری سه جانبه روسیه - ترکیه - سوریه

پیرو برگزاری چند دور گفتگوی امنیتی میان مقامات روسیه، ترکیه و سوریه و توافق روسی - ترکی با ایجاد چارچوب گفتگوهای سه جانبه با سوریه (ملاقات مرداد سال جاری اردوغان و پوتین در سوچی درست پس از اجلاس آستانه در تهران)، وزرای دفاع این سه کشور در ۷ دی ۱۴۰۱ در مسکو با یکدیگر ملاقات داشتند. در همین راستا، وزیر خارجه ترکیه نیز از توافق برای برگزاری نشست سه جانبه وزرای خارجه در نیمه دوم ژانویه ۲۰۲۳ خبر داد.

سه موضوع عقب نشینی ترکیه از خاک سوریه، مبارزه با تروریسم و بازگشت آوارگان سوری از خاک ترکیه، اصلی ترین موضوعات مورد اختلاف آنکارا و دمشق می باشد؛ با این حال، چاوش اوغلو وزیر خارجه ترکیه خروج نظامیان کشورش را مشروط به برداشته شدن گامهای سیاسی از طرف سوریه ذکر کرده است. ترکیه هدف اصلی خود از مبارزه با تروریسم را شبه نظامیان کردی وابسته به پ.ک.ک و دمشق بر تروریستی بودن گروههای نظامی معارضه تاکید دارد. از سوی دیگر باتوجه به نزدیک بودن انتخابات ریاست جمهوری و امکان جذب آراء توسط اردوغان، حل و فصل مساله بازگشت آوارگان نیز محل مناقشه می باشد.

وزیر خارجه ترکیه در پاسخ به سوال خبرنگاران در مورد حضور ایران در نشست وزرای دفاع اظهار داشت: "این دیدار با ابتکار روسیه و بر اساس نقشه راه توافق شده میان پوتین و

اردوغان می باشد، ایران اینجا نیست. چیزی از این کشور پنهان نیست و ما مستقیماً تهران را در جریان نشست قرار ندادیم."

ملاحظات وزارت امور خارجه:

- به دنبال این وقایع مقامات کشورمان سعی کردند در دیدار با همتایان سوری و روسی، لزوم حضور ایران در روند گفتگوهای امنیتی مذکور را یادآور شوند. با توجه به آن که بشار اسد در خصوص ورود کشورمان به گفتگوهای امنیتی مذکور، موضع صریحی نگرفت و این امر را به هماهنگی و میانجیگری روسها ارتباط داد، ج.ا.ایران در نشست تروئیکای وزرای خارجه روند آستانه در نیویورک (مهر ۱۴۰۱) چارچوب گفتگوهای امنیتی در سوریه را با همتای ترک خود مطرح می کند، اما چاووش اوغلو اظهار می دارد که هنوز شرایط برای ورود کشورمان و روسیه آماده نیست و باید قدری به آنها مهلت دهیم. در نوزدهمین نشست کارشناسان ارشد در شهر آستانه برای حل بحران سوریه (آذر ۱۴۰۱)، ترکها مواضع قبلی خود را نیز مجدداً تکرار کردند.

پیشنهاد معاونت امور سیاسی:

جایگزینی این چارچوب سه جانبه بجای روند آستانه و حذف ایران از معادلات سیاسی قطعاً به ضرر جمهوری اسلامی ایران است و همزمانی وقوع این نشستها با سفر به ترکیه و سوریه نیز آثار منفی برای کشور در پی داشت. جالب آنکه طرفهای سوری و ترک ادعا می کنند که این چارچوب با ابتکار روسیه بوده است که بیانگر اراده روسیه برای جذب ترکیه است که دارای تی=بعات برای جمهوری اسلامی است و حتی اگر در دولت گذشته این روندها شاهده شده است اما در دولت کنونی تداوم این رفتارها قابل قبول نیست. لذا پیگیری حضور کشورمان در این گونه ابتکار عملها انکار ناپذیر است؛ دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی مسئول عالی نظارت، هشدار و مدیریت اینگونه روندهای امنیتی و راهبردی است و لازم است در این زمینه، در کنار دستگاههای سیاسی و امنیتی پاسخگو باشد و اقدام موثر جبرانی انجام دهد. بر این اساس پیشنهاد می شود:

شماره: ۵۲۸۷۰/م

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۱۲

ساعت: ۰۹:۲۶

طبقه بندی: خیلی محرمانه

فوریت: آنی

- (۱) وزیر محترم امور خارجه و فرمانده محترم نیروی قدس ضمن سفر به دمشق، مساله حضور در گفتگوهای سوری - ترکی را پیگیری نمایند.
- (۲) رایزنی جدی با روسیه از جمله از طریق دبیر شورای عالی امنیت ملی و سفر وزیر امور خارجه کشورمان به مسکو.
- (۳) سفر فرمانده محترم نیروی قدس به ترکیه (پرونده سوریه در اختیار دستگاه اطلاعاتی ترکیه می باشد) و گفتگو میان مقامات امنیتی.

محمد جمشیدی

ghyamsarnegouni